

Hudaning ayali yoq

Muhemmed dewridiki Mekke kapirliri «Xudaning «ilahiy qizliri bar»» dégenge ishinetti. Shundaqla sherhchi ibn Ishaqmu: «Mekkide yene «Pak qiz Meryem bolsa, Xudaning anisi» we «Mesih Eysa Xudaning jismaniy jehettiki oghli» dégenge ishengen xristiyanlarmu bar» dep xatire qaldurghan. Belkim shu sewebtin biz Qur'andin: —

«Alla asmanlarni we yerni örneksiz Yaratquchidur, Allaning xotuni yoq tursa, qandaqlarche balisi bolsun?» (Süre «En'am», 102-ayet), shundaqla: —

«Perwerdigarimizning ezimti kattidur, xotuni we balisi yoqtur» (Süre «Jin», 3-ayet) déyilgendek ayetlerni tapalamiz.

Shuning bilen nurghun musulmanlar Xuda toghruluq «Ata», «Oghul» dégen sözlerni anglighanda, «Bir ata oghulliq bolushi üçün, uning ayali bolushi kérek, bu choqum jismaniy yaki jinisiy bir munasiwetni körsitidu» dégenge ishinidu. Shunga ular: «Xudaning ayali yoq bolsa, Mesih Eysa qandaqsige Xudaning Oghli bolalisun?» dégen so'alni qoyidu.

Biraq Mesihiylermu bu xildiki ata-oghulluq munasiwetke qet'iy ishenmeydu. Emma nurghun musulmanlar buni téxi chüshinip yetmigen.

Muqeddes Kitab «Tewrat, Zebur, Injil»larda «Xudaning «ayali»» toghrisida héchqandaq gep qilinmighan. Xudaning héchqandaq mexluqlar bilen jinisiy munasiwette bolghanliqining zerrichiliq puriqimu yoq. Ashundaq bir uqumni, meyli Mesih muxlisliri bolsun, meyli

musulmanlar bolsun, hemmisi oxshashla pütünley kupurluq we nepretlik dep qaraydu. Mesih muxlisliri mususlmanlarda özliridiki étiqadning asasi toghrisida mushundaq xata uqumning barliqidin xewer tépip qalsa, nahayiti chöchüp kétidu we azablinidu. Roshenki, bu chong bir uqushmasliq, shunglashqa musulmanlar buni éniq bilip yetkendirin kéyin yene: «Eger bashqilarning xata chüshinip qélishini xalimisanglar, némishqa yene «Xudaning Oghli» dégen sözni ishlitiwérisiler?» — dégen so'alni soraydu.

Ata we oghul

Mesih Eysa Özige mexsus bir atalghuni resmiy testiqlighan tursa, bizning bu atalghuni ishletmey tashliwétishimiz toghrimu? Bu eqil-parasetlikmu? Mesih Eysa muxlisliridin: «**Siler Méni kim deysiler?**» — dep sorighanda, Simon Pétrus uninggha: — «**Sen Mesih, menggülik hayat Xudaning Oghli ikensen**» — dep jawab béridu. Eysa bolsa: «**Bextliksen, i Yunus oghli Simon! Buni sanga ashkarilighuchi héch et-qan igisi emes, belki ershtiki Atamdur**» dep jawab béridu (Injil, «Matta», 16-bab, 15-18-ayet).

«Ata» we «oghul» dégen sözlerni kishilerning yirginchlik halda chüshinishining hajiti yoq. Eger rasttinla shundaq xata chüshinip qalsingiz, undaқта töwendiki ibarilerni qandaq chüshendürüp béisiz? —

1. Muhemmedning Abdul Uza isimlik bir taghisi bar idi. Qur'anda u «Abu Leheb» (Yalqunning atisi) dep atilidu (Süre «Mesed», 1-ayet). Roshenki, bu bir yalqunning uningdin tughulghanliqini

chüshendürmeydu.

2. Qur'anda «yolning oghli» («yoluchi» dégen menide) (ibn es-sebil) (Süre «Beqere», 117-ayet) dégen bu ibare ishilitilidu. Bu, yolning bir ayali bar, shundaqla oghli bar dégeni chüshendürmeydu. Buninggha oxshash undaq misallar nahayiti köptur: —

3. Qur'an — «Kitablarning anisi» (Om ul-kitab) dep atilidu (Süre «Al-imran» 7-ayet we bashqilar)

4. Mekke — «Sheherlarning anisi» (Om-ul-kurah) dep atilidu (Süre «En'am» 93-ayet we bashqilar).

5. Muhemmedning ayalliri «Möminlarning aniliri» dep atilid'u.

6. Muhemmedning newre ukisi «Abu Turab» (Tupraqing atisi) dep atilidu.

7. Muhemmed ölüp ketkendin kéyin, u toghruluq nurghun hedislerni bashqilargha qaldurghan bir muxlisi, müshükke amraq bolghanliqi üçün «Abu Hurayrah» (Müshükning atisi) dep atalghan.

Atam zamandin béri yashap kéliwatqan er-ayallar, özliri uchratqan yash qiz-yigitlerni (gerche öz oghli yaki qizi bolmisimu) «oghlum», «qizim» dep ataydu. Bu omumiylisip ketken adetke aylangan.

Yuqiriqi misallardin shuni körüwélishe boliduki, Eysani «Xudaning Oghli» déyish ademni yirgendüridighan söz emes, Muqeddes Kitabda Mesih Eysa «Xudaning Oghli» déyilgenlikini, herbir durus niyettiki kishiler qobul qilishi shert.

«Mesih Əysa Hudaning Oghli» dégeni qandaq chüshinish kerek?

Mesih Eysaning Özini «Xudaning Oghli» dégeni qandaq chüshinish

kérek? Perishte Jebra'il Meryemning yénigha ewetilip, uninggha bir oghul perzent körüsh xush xewirini yetküzginide, Meryem töwendikidek inkas qayturghan: —

«Meryem perishtidin — Men téxi er kishige tegmigen tursam, bu ish qandaqmu mumkin bolsun? — dep soridi.

Perishte uninggha jawaben: — Muqeddes Roh séning wujudunggha chüshidu we Hemmidin Aliy Bolghuchining küch-qudriti sanga saye bolup yéqinlishidu. Shunga, sendin tughulidighan muqeddes perzent Xudaning Oghli dep atilidu» (Injil, «Luqa» 1-babtin).

Əysa we Adem'ata

Süre «Al-imran», 59-ayette mundaq déyilgen: —

«Allaning neziride Eysaning misali (u atisiz yaritilghanliqtin) Adem'atining misaligha oxshaydu. Ademni Alla (ata-anisiz) tupraqtin yaratti, andin uninggha: «Wujudqa kel» dédi-de, u wujudqa keldi».

Eysa bilen Adem'ata otturisida perq barmu? Injil boyiche éytqanda Eysa adettiki adem emes; u tughulushidin ilgirila mewjut idi. Injil, «Yuhanna» 8-bab, 56-58-ayette: —

«Eysa Yehudiy mollilargha: — Atanglar Ibrahim Méning künümni köridighanliqidin yayrap-yashnidi hem derweqe uni aldin'ala körüp shadlandi.

— Sen téxi ellik yashqa kirmey turup, Ibrahimni kördüngmu? —

déyishti ular.

Eysa ulargha:

— Berheq, berheq, Men silerge shuni éytip qoyayki, Ibrahim tughulmastila, Men Bar Bolghuchidurmen! — dédi» dep xatirilinidu.

«Men Bar Bolghuchidurmen» (yaki «Men Özümdurmen») dégen namni, yeni Xudaning bu namini chüshinish üçün «Misirdin chiqish» 3:14nimu körüng).

Bir waqitta, Eysa Yehudiy mollilardin mundaq bir so'al soridi: —

«Kishiler Mesihni qandaqsige Dawutning oghli deydu? Chünki Dawut özi Zeburda: Perwerdigar méning Rebbimge éyttiki: —

«Men séning düshmenliringni textipering qilghuche,

Méning ong yénimda olturghin!» — dégenghu?

Emma Dawut Uni «Rebbim» dep chaqirghan yerde, undaqtta U qandaqmu uning oghli bolidu?» (chünki Mesih Dawuttin ulugh bolidu, elwette — Injil, «Luqa», 20-bab, 41-44-ayet, we Zebur, 110-küy, 1-ayetni körüng).

Shu sözler bilen Mesih Eysa Özining jismaniy jehettiki ejdadliridin, jümlidin Adem'atidinmu üstün turidighanliqini éytmamdu?

Injilda Eysa «Axirqi Adem'ata» dep atilidu: —

«Shunga Tewratta mundaq pütülgenki: «Tunji insan Adem'atimiz tirik bir jan qilip yaritildi»; emma «axirqi Adem'ata» bolsa hayatliq bergüchi roh boldi. Emma awwal kelgini rohiy adem emes, belki «tebi'etke tewe bolghuchi» adem idi, kéyin «rohiy adem» keldi. Deslepki insan bolsa yerdin, tupraqtin apiride

qilinghan; ikkinchi insan bolsa asmandin kelgendur; tupraqtin apiride qilinghini qandaq bolghan bolsa, uningdin bolghan «tupraqliq»larmu shundaq bolur; asmandin kelgini qandaq bolsa, uningdin bolghan «asmanliqlar»mu shundaq bolur. Bizler «tupraqliq adem»ning süritide bolghinimizdek, «asmanliq adem»ning süritidimu bolimiz. Emma shuni éytimenki, i qérindashlar, et we qandin törelgenler Xudaning padishahliqigha warisliq qilmaydu; ölüp chiriydighan tenlikler chirimas hayatqa warisliq qilmaydu».

(Injil, «Korintliqlargha» 1-mektup, 15-babtin)

Huda dégen qandaq bolidu?

Xudaning zadi qandaq bolidighanliqini chüshinishimiz kérek. U tash yürekmu? U méhribanmu?... Bundaq muhim so'allargha nedin jawab tapalaymiz?

Injilda mundaq déyilgen: —

«Hemme Manga Atamdin teqdim qilindi; Oghulning kimlikini Atidin bashqa héchkim bilmeydu, we Atiningmu kimlikini Oghul we Oghul ashkarilashni layiq körgen kishilerdin bashqa héchkim bilmeydu» («Luqa», 10-bab, 22-ayet).

«Xudani héchkim körüp baqqan emes; biraq Atining quchiqida turghuchi, yeni birdinbir Oghul uni ayan qildi».

(Injil, «Yuhanna», 1-bab, 18-ayet)

Shübhisizki, «**Xudaning quchiqida turghuchi**» dégen bu ibare Mesihning Xudaning könglini bilidighanliqini we Xuda bilen bek yéqin munasiwette bolidighanliqini chüshendüridu. Shundaqla U bizge Xudaning qandaq bolidighanliqini bildüreleydu. U bir qétim muxlisirigha bundaq dégen: —

«**Yol, heqiqet we hayatliq Özümdurmen. Méningsiz héchkim Atining yénigha baralmaydu. Eger Méni tonughan bolsanglar, Atanimu tonughan bolattinglar. Hazirdin bashlap Uni tonudunglar hem Uni kördünglar, — dédi.**

— I Reb, Atini bizge körsitip qoysangla, shu kupaye, — dédi Filip.

Eysa uninggha mundaq dédi: — «I Filip, siler bilen birge bolghinimgha shunche waqit boldi, Méni téxiche tonumidingmu? Méni körgen kishi atini körgen bolidu. Shundaq turuqluq, sen némishqa yene: «Bizge Atini körsetkeysen» deysen? Men Atida, Ata Mende ikenlikige ishenmensen? Silerge éytqan sözlirimni özlükümdin éytqanim yoq; belki Mende turuwatqan Ata Öz emellirini qiliwatidu. Méning Atida bolghanliqimgha, Atining Mende bolghanliqigha ishininglar. Yaki héchbolmighanda, Méning qilghan emellirimdin **Manga ishininglar**» (Injil, «Yuhanna», 14-babtin)

Shunga, Mesih Eysa toghruluq ögensek, Xudaningmu qandaq ikenlikini ögengen bolimiz.

— «**«Kalam» (Xudaning Sözi) insan boldi hem arimizda makanlashti; we biz Uning shan-sheripige qariduq — u shan-sherep**

bolsa, Atining yénidin kelgen, méhir-shepqet we heqiqetke tolghan birdinbir yégane Oghliningkidur».

(Injil «Yuhanna», 1-bab, 14-ayet)

Bu ayet bizge Eysa Mesihning Xudaning menggülük Kalami (sözi) ikenlikini ögitidu. Peqet U shu salahiyitide bolsila Xudani bizge tonutalaydu, chünki: **«Muqeddemde (hemmidin burun) «Kalam» bar idi; Kalam Xuda bilen bille idi hem kalam Xuda idi. U hemmidin burun Xuda bilen bille idi»** (Injil, «Yuhanna», 1-bab, 1-2-ayet)

Xuda menggülük bolghandin kéyin, Uning Kalamining (sözining)mu menggülük ikenlikini chüshinish tes emes. Bu dunyada Mesih Eysadin bashqa héchqandaq adem «Xudaning Kalami» dep atalghan emes.

Mutepekkur bir musulman: «Xuda Özining menggülük sözini ipadilimekchi bolup «menggülük Qur'an»ni chüshürgen» dégen uqumni qobul qilalisa, undaqta Xuda Özining menggülük tebi'itini menggülük Kalami bolghan Mesih arqiliq (téni arqiliq) ipadiligenlikini qobul qilalmaydighanliqining neri bar? Xudaning Kalami heqiqiy bir insan bolup Öz téni arqiliq ayan bolghanliqidin guman qilghudek yéri barmu? (shuning üçhün Mesih Eysa bezi-bezilerde Özini «Insan'oghli» dep atighan). 600 yildin kéyin «Qur'an» Mesih Eysaning «Xudadin kelgen bir sözi («kelemisi», «kalami»)» ikenlikini étirap qilghan (Süre «Al-imran», 45-ayet).

Ispat

Injilda: **«Bu xush xewer Öz Oghli, yeni Rebbimiz Eysa Mesih**

toghrisididur; jismaniy jehettin U Dawutning neslidin tughulghan; birdinbir pak-muqeddes Roh teripidin ölümdin tirildürülüş arqiliq «Küch-qudret Igisi Xudaning Oghli» dep körsitilip békitilgen» déyilidu («Rimliqlargha», 1-babtin)

Mesih Eysaning ölümi, depne qilinishi we tirildürülüshi toghrisidiki «körsitilip békitken» ispatlar bizge xéli baldurla nurghun guwahchilar arqiliq bu dunyagha bérilgen ispatlardur.

Mesih Əysani inkar qilsaq,

Hudanimu inkar qilghan bolimiz

Injilda: «Ata Özi héchkimning üstidin höküm chiqarmaydu, belki barliq höküm ishlirini Oghulgha tapshurghan. Buningdin meqset, — insanlarning hemmisi Atigha hörmet qilghandek, Oghulghimu oxshashla hörmet qilishi üçündür. Kimki Oghulni hörmetlimise, Uni ewetküchi Atinimu hörmetlimigenlerdin bolidu» dep xatirilinidu. («Yuhanna», 5-bab, 22-23-ayet).

Mesih Eysagha ita'et qilmisAQ Xudaning ghezipige qalimiz: —

«Oghulgha étiqad qilghuchi menggülik hayatqa igidur. Lékin Oghulgha ita'et qilmighuchi hayatni héch körmeydu, belki Xudaning ghezipi shundaqlarning üstide turidu» (Injil, «Yuhanna», 3-bab, 36-ayet).

Halbuki,...

«Xuda Oghlini dunyadiki insanlarni gunahqa békitish üçün emes, belki ularning U arqiliq qutquzulushi üçün dunyagha ewetti» (Injil, «Yuhanna», 3-bab, 17-ayet).

Xuda bizge heqiqeten köyünüdu

«Chünki Xuda dunyadiki insanlarni shu qeder söyiduki, Özining birdinbir yégane Oghlini pida bolushqa berdi. Meqsiti, Uninggha étiqad qilghan herbirining halak bolmay, menggülik hayatqa érishishi üçündür».

(Injil, «Yuhanna», 3-bab, 16-ayet)

«Xuda Öz méhri-muhebbitini bizge shuningda körsitiduki, biz téxi gunahkar waqtimizda, Mesih biz üçün jénini pida qildi»

(Injil, «Rimliqlargha», 5-bab, 8-ayet).

Tewrat we Zeburda, Mesih Eysa dunyagha kélishtin xéli burunla yetküzülgen bésharetler boyiche, U ularni kréstlinishi bilen emelge ashurup, Öz ixtiyari bilen bizning gunahlimizni, yeni shu gunahlimizning tégishlik jazasini Öz zimmisige aldi. Shuningdin körüwélishe boliduki, Uning ölüm jazasini qobul qilghini, kréstke mixlanghanliqi hergiz meghlubiyet yaki «ulugh bir paji'e» emes. U ölmey, tirildürülmigen bolsa hergiz barliq insaniyetke Qutquzghuchi bolghan Mesih («Qutquzghuchi padishah») bolalmaytti.

Sizning Uning chongqur méhir-muhebbitini qobul qilishingizni jiddiy dewet qilimiz. Padishah Dawut peyghemberning Mesih Eysa toghrisida dewrimizdin üç ming yil ilgiriki bergen bésharitini anglap

körüng: —

«Oghulning (Xudaning Oghlining) ghezipining qozghalmasliqi
üchün,

Uni söyünglar;

Chünki Uning ghezipi sella qaynisa,

Yolunglardila halak bolisiler;

Uninggha tayanghanlar neqeder bextliktur!»

(«Zebur», 2-küyi, 12-ayet)

«Chünki ölgenlerni Ata qandaq tirildürüp, ulargha hayatliq ata qilghan bolsa, Oghulmu shuninggha oxshash Özi xalighan kishilerge hayatliq ata qilidu. Shuningdek, Ata Özi héchkimning üstidin höküm chiqarmaydu, belki barliq höküm ishlerini Oghulgha tapshurghan».

(Injil, «Yuhanna», 5-bab, 21-22-ayet)

«Men yashimighan bir hayatqa,

Ölmigen bir ölümge,

Bashqa birining hayatigha,

Bashqa birining ölümige,

Tiktim menggülük hayatimni».

(**Izahat** — yuqiriqi qur'andiki ayetler Muhemmed Salih terjime qilghan 1986-yili 11-ayda Milletler Neshriyati teripidin neshir qilinghan Qur'an Kerimning uyghurche terjimisine asasen élini).

«Heqiqetni bilisiler we heqiqet silerni azadliqqa érishtüridu»

(Injil, «Yuhanna», 8:31-ayet)

«Internet»tin paydilinidighan bolsingiz,

«www.mukeddeskalam.com»din

Muqeddes Kitabtiki barliq qisimlarni chüshürgili bolidu.